

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Sayı: 51859319-010-3729

01/06/2021

Konu: UÇUŞ OPERASYONLARI ESNASINDA COVID-19 TEDBİRLERİ HAKKINDA

GENELGE
UOD-2020/3G

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1 -(1) Bu Genelgenin amacı, Covid-19 Salgınının hava taşımacılığı yoluyla yayılımını engellemek ve kontrol altına almak için gereken tedbirleri belirlemek ve uygulamaya koymaktır.

Kapsam

MADDE 2 -(1) Bu Genelge, yolcu taşımacılığı yapan; Bakanlığınız tarafından ruhsatlandırılan hava taşıma işletmeleri ile Ülkemize uçuş gerçekleştiren yabancı hava taşıma işletmelerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 -(1) Bu Genelge; 15.07.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 441 inci maddesine ve 15.09.2017 tarihinde yayımlanan Uçuş Operasyonlarına Yönelik Usul ve Esaslar Talimatına (SHT-OPS) dayanılarak hazırlanmıştır.

Bu Genelge ayrıca, 30.01.2020 tarihinde Dünya Sağlık Örgütü tarafından yapılan COVID-19 Salgını "uluslararası halk sağlığı acil durumu" ilanına dayanılarak ve Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü COVID-19 (SARS-CoV-2 Enfeksiyonu) Rehberleri'ne uygun olarak hazırlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM
Genel Esaslar ve Uygulama

Genel Önlemler

MADDE 4 -a) Hava aracının koltuk ceplerine konulan dergi ve broşürler kaldırılmalıdır.

b) Hava aracının kabin konfigürasyonuna, yolcu sayısına ve dağılımına, semptomatik yolcunun konumuna uygun olarak, mümkünse semptomatik yolcunun çevresinde her yönde iki (2) sıra koltuk boş bırakılarak bir izolasyon alanı uygulanmalı ya da tüm faktörler göz önünde bulundurularak, semptomatik yolcunun son sıradaki pencere koltuğuna (tercihen çıkış valfinin bulunduğu kısım tarafındaki koltuğa) oturtulması sağlanmalıdır.

c) Erbaş ve erlerin taşındığı tarifersiz uçuşlarda izolasyon alanı bırakılmayabilir. Ancak her

hangi bir yolcuda olası semptomların gelişmesi durumunda, yolcunun belirli koltuklarda izolasyonu sağlanmalıdır.

ç) İhtiyacı olan yolcular tarafından kullanılan tekerlekli sandalyeler her kullanımdan sonra temizlenmeli ve dezenfeksiyonu sağlanmalıdır.

d) COVID-19 tanısı alan yolcu, diğer yolcularla birlikte taşınmamalıdır.

e) Yolcu alımı sırasında veya yolcu alımı tamamlandıktan sonra hava aracında yolcular arasında sosyal mesafenin sağlanması amacıyla koltuk değişikliği yapılması, ağırlık ve denge limitlerinin hesaba katılması ve yolcu listesinde yer alan yolcu koltuk numaralarının güncellenmesi kaydıyla gerçekleştirilebilir.

Yolculara yönelik önlemler

MADDE 5 -a) Hava aracına binmeden önce;

1) Biniş kartları oluşturulurken, kabin içerisinde mümkün olduğunca boş koltuk kalacak şekilde yerleşim yapılmasına özen gösterilmelidir. Kabin ekibi koltuğunun karşısında kalan yolcu koltuğu arada bir bölme bulunmuyorsa veya sosyal mesafeyi sağlamıyorsa veya kabin görevlisi yüz koruyucu kullanmıyorsa boş bırakılmalıdır.

2) Yurt dışından havayoluyla ülkemize gelecek yolcuların uçuşları öncesindeki son 72 saat içerisinde "**register.health.gov.tr**" adresinden "Türkiye'ye Giriş Formu"nu doldurmaları gerekmekte olup ve formun doldurulup doldurulmadığının uçuş öncesinde kontrolü (mobil cihaz ekranı veya kağıt çıktısı üzerinden) havayolu işletmeleri tarafından sağlanmalıdır.

3) İç hat uçuşlarında yolcu iletişim bilgileri (telefon no, adres vb.) kayıt altına alınmalı (check-in veya online check-in sırasında) ve yolcu bilgilerinin Sağlık Bakanlığı'nın ilgili birimleri ile paylaşılması sağlanmalıdır.

b) Hava aracına biniş sırasında;

1) Yolcuda 38° C'nin üstünde ateş, burun akıntısı, öksürük, solunum sıkıntısı gibi semptomlar görülmesi halinde, hava alanı kontrol birimine haber verilmelidir. Hava aracında kalibre edilmiş temassız ateş ölçer bulundurulmalı ve gerekli olduğu durumda yolcu ateşini ölçmek için kullanılmalıdır.

2) Biniş sırasında, yolcular hava aracına sosyal mesafeyi (en az 1 metre) sağlayacak şekilde ve oturma yerlerine göre kabul edilmeli, hava aracı içinde yolcu hareketliliği azaltılmalıdır. Hava aracına kabul sırasında yolcuların el antiseptiği kullanmaları sağlanmalıdır.

3) İşletici, havaalanı/terminal işletmeleri ile koordineli olarak, kabine alınan el bagajı miktarının en aza inmesine yardımcı olmak için yolcuların otomatik check-in prosedürlerini kullanmalarını sağlamalıdır. Hava aracı içerisindeki bulaş riskinin azaltılmasını teminen hava aracına biniş ve iniş sırasında sosyal mesafenin korunması, kabin içindeki hareketlerin azaltılması ve kabin ekibinin yolcu bagajına dokunma riskinin en aza indirilmesi için el bagajı ekonomi ve business sınıfına göre aşağıda belirtilen sınırlamalara göre uygulanacaktır.

Ekonomi sınıfı:

a) 1 parça el bagajı, max. 55x40x25 cm;

b) 1 parça kişisel eşya (el çantası, evrak çantası veya dizüstü bilgisayar), max. 40x30x15 cm.

Business sınıfı:

a) 2 parça el bagajı, her biri max. 55x40x25 cm;

b) 1 parça kişisel eşya (el çantası, evrak çantası veya dizüstü bilgisayar), max. 40x30x15 cm.

Bununla birlikte, yolcu beraberinde getirilen (müzik aleti, fotoğraf makinesi, prompter, vb.) eşyalar, diplomatik kurye çantaları, mücevher ve altın numuneleri de kabin içerisine kabul edilebilecektir.

4) Hava aracı girişinde çocuk pusetlerinin poşetlenmesi sırasında beklenen alanlarda sosyal mesafeye uyulmalıdır.

5) Hava araçları mümkün olduğunca köprülü pozisyonlara park ettirilmeli ve hava aracına giriş bu şekilde yapılmalıdır.

6) Yolcular hava aracına biniş sırasında tıbbi (cerrahi) maskeleri veya Ventiltsiz (kullanıcı solunum valfi bulunmayan FFP/N95 türevi) maskeleri kullanmalıdır. Bunun dışında maske kullanımı söz konusu ise kabin ekipleri tıbbi (cerrahi) maske kullanımını talep edebilir.

c) Hava aracı içerisinde;

1) Uçak içi emniyet bilgilendirmesinde, COVID-19 kapsamında alınması gereken uçuş tedbirlerine de yer verilmelidir. Ateş, öksürük, burun akıntısı ve solunum güçlüğü şikayeti olan yolcuların görevlilere bildirilmesi istenmelidir.

2) Yolcular hava aracı içerisinde tıbbi (cerrahi) maskeleri veya Ventiltsiz (kullanıcı solunum valfi bulunmayan FFP/N95 türevi) maskeleri kullanmalıdır. Bunun dışında maske kullanımı söz konusu ise kabin ekipleri tıbbi (cerrahi) maske kullanımını talep edebilir.

3) Bebeklerde (0-2 yaş) boğulma riski nedeniyle maske kullanılmamalıdır. 6 (altı) yaş altında olan çocuklar maske kullanmayabilir.

4) Kalp, solunum, astım ve otizm gibi uzun süre maske takamayacak rahatsızlıkları olan hasta yolcular doktor raporunu ibraz etmek kaydıyla yüz koruyucu ile seyahat edebilirler.

5) Yolculara verilecek malzemeler mümkünse kişiye özel olmalı, mümkün değilse her kullanımdan sonra temizlenip paketlenmelidir. Yastık ve battaniyelerin 2 saatten uzun uçuşlarda, ambalajlı olarak kullanılması sağlanmalıdır.

6) (**Değişik:** 01/06/2021 - 3729) Yiyecek servisi Sağlık Bakanlığınca belirlenen COVID-19 tedbir ve önlemleri dikkate alınarak yapılmalıdır.

7) Önceden hazırlanmış kapalı ambalajlı/paketlenmiş yiyecek ve içecekler yolculara servis edilmeli/satılmalı ve mümkün olduğunca hava aracına biniş öncesinde yolcuların oturma alanlarına bırakılmalıdır. Uçuş sırasında servis yapılması gerekiyorsa tek bir paket halinde yolcuya servis yapılmalıdır. Uzun menzilli uçuşlarda tek bir paket olacak şekilde servis tekrarlanabilir.

8) Yeme ve içme sırasında maske çıkartılacağından yan yana oturan yolcular aynı anda yeme ve içmeye başlamamalıdır. Bir yolcu yeme ve içmesini bitirdikten sonra yanındaki yolcu yeme ve içmeye başlamalıdır. Bu konuda uyarı anonsu yapılmalıdır.

9) Tuvalet sırası oluşturulmamalı, koridorlarda beklenmemelidir.

ç) Hava aracından iniş sırasında;

1) İniş sonrasında kabin içerisindeki teması en aza indirebilmek için yolcuların küçük gruplar halinde ayağa kalkması ve hava aracından indirilmesi sağlanmalıdır. Bununla ilgili anonslar yapılmalıdır.

2) Tüm yolcular hava aracından indikten sonra uçuş ekibi kokpitin kapısını açmalıdır. Ekip, kimse ile temasta bulunmadan koruyucu ekipmanını değiştirmeli ve ekibin özel araçlarla transfer edilmesi sağlanmalıdır.

3) İniş sonrası, hava araçları mümkün olduğunca köprülü pozisyonlara park ettirilmelidir.

Ekibe yönelik önlemler

MADDE 6 -a) Ekibe COVID-19 hastalığı ve korunma önlemleri hakkında bilgilendirme yapılmalı ve eğitim kayıt altına alınmalıdır.

b) COVID-19 belirtileri olan, COVID-19 tanısı alan ya da temaslı olan ekip çalıştırılmamalıdır.

ç) Kabin ekibi üyelerinden biri uçuş görevi sırasında olası semptomları gösterirse, uçuş emniyeti tehlikeye girmediği sürece yolcuya yönelik hizmet görevini derhal bırakmalı, yolculara ve diğer ekibe temastan kaçınmalıdır.

d) Uçuş emniyetinin sağlanması için Covid-19 aşısı yapılan uçuş ve kabin ekibine, aşılardan sonraki 48 saat içerisinde yapılan aşıya bağlı olası yan etkilerin gözlenebilmesi için herhangi bir uçuş görevi verilmemesi, yapılan Covid-19 aşısının Sağlık Bakanlığının uluslararası aşı veya profilaksi sertifikasına işlenmesi ve pandemi süresince bu sertifikanın uçuş görevlerinde uçuş ekibinin yanında taşınması tavsiye edilir.

Hava aracında kullanılması gereken Kişisel Koruyucu Ekipmanlar (KKE)

MADDE 7 -a) Uçuş ekibi ve kabin ekibi uçuş sırasında tıbbi (cerrahi) maske kullanmalıdır. Uçuş ekibinin kokpit kapısı kapalı iken uçuş emniyetini teminen maske kullanmaması tavsiye edilmektedir.

b) Hava aracında olası COVID-19 vakasına hizmet veren kabin ekibi aşağıdaki KKE'leri kullanmalıdır.

1. Önlük (steril olmayan, tercihen sıvı geçirimsiz ve uzun kollu)
2. Tıbbi (cerrahi) maske
3. N95/FFP2 maske (resüsitasyon gibi aerosol çıkaran bir işlem yapılması gerektiği durumlar ve HEPA filtre değişimi sırasında)
4. Gözlük /yüz koruyucu
5. Eldiven

c) KKE'lerin uygun kullanımı hakkında eğitim verilmeli ve eğitim kayıt altına alınmalıdır.

ç) KKE giyilirken ve çıkartılırken kurallara uygun bir şekilde sırayla; koruyucu giysi, maske, gözlük/yüz koruyucu ve eldiven giyilmeli ve eldiven, gözlük/yüz koruyucu, koruyucu giysi ve maske olacak şekilde çıkarılmalıdır. Bu işlemlerin öncesinde ve sonrasında eller su ve sabunla yıkanmalı veya el antiseptiği kullanılmalıdır.

d) Maske burun ve ağızın tamamını kapamalıdır. Maske takılıyken veya maskeyi çıkartırken ellerin kontamine olmasını önlemek için maskenin dış yüzeyine dokunulmamalıdır. Maske nemlendikçe ve kirlendikçe değiştirilmeli, değiştirme öncesinde ve sonrasında eller su ve sabunla yıkanmalı veya el antiseptiği kullanılmalıdır.

e) Tüm tek kullanımlık koruyucu ekipmanlar, kullanıldıktan sonra ayrı bir atık torbasına yerleştirilmeli ve kullanılmış koruyucu ekipman atığı olarak etiketlenmelidir. Torba ağzı sıkıca düğümlendikten sonra ağız kısmı dezenfekte edilerek muhafaza edilmeli, mümkün olan ilk meydana yer personeline teslim edilmelidir.

Yurt dışı uçuşlarında ekiplere yönelik ilave önlemler

MADDE 8 -a) Konaklamasız uçuşlarda;

1) Ekibin hava aracından ayrılmasına gerek olmayan duraklamalarda;

a) Mümkün olduğunca az sayıda ekip üyesi hava aracı dışına (uçuş öncesi kontrol vb.) çıkmalıdır.

b) Hava aracı dışına çıkan ekip tıbbi (cerrahi) maske kullanmalı, hava aracına giriş öncesinde kullanılmış maskeyi değiştirmelidir.

c) Uygun el temizliği sağlamak için; eller en az 20 saniye boyunca su ve sabunla yıkanmalı eğer mümkün değilse alkol bazlı el antiseptiği kullanılmalıdır.

2) Ekip dinlenme için hava aracından ayrıldığında;

a) Ekip, hava aracı dışarısında bulunduğu süre boyunca tıbbi (cerrahi) maske kullanmalıdır.

b) Her koşulda sosyal mesafe kurallarına dikkat edilmeli, aradaki mesafe en az 1 metre olarak korunmalıdır.

c) Sık olarak el hijyeni sağlanmalı, uygun el temizliği sağlamak için; eller en az 20 saniye boyunca su ve sabunla yıkanmalı eğer mümkün değilse alkol bazlı el antiseptiği kullanılmalıdır.

d) (**Mülga:** 01/06/2021 - 3729)

b) Konaklamalı uçuşlarda;

1) Ekibin havalimanı ile otel arasındaki transferi, önceden standart yöntemler ile temizlenmiş (su ve deterjan) ve başka bir amaç için kullanılmayan özel bir transfer aracıyla sağlanmalıdır.

2) Ekip havalimanına yakın, odaları standart yöntemler ile temizlenmiş bir otele yerleştirilmelidir. Ekibin otelde kalacağı süre boyunca yeterli miktarda alkol bazlı el antiseptiği ve yeterli sayıda tıbbi (cerrahi) maske sağlanmalıdır.

3) Ekip zorunlu olmadığı sürece otel odasından dışarı çıkmamalı, yerel ve çiğ gıdalar tüketmemesi konusunda bilgilendirilmelidir.

4) Olası bir sağlık sorunu oluşması durumunda ekibin nasıl hareket edeceğine dair bir yönerge oluşturulmalı ve yetkili iletişim kişisi belirlenerek ekip sağlık kuruluşuna yönlendirilmelidir.

5) Ekip, sağlık durumunu yakından takip etmeli; ateş (38° C ve üstü), öksürük, nefes darlığı, boğaz ağrısı, baş ağrısı, kas ağrıları, tat ve koku alma kaybı veya ishal belirtilerinden birinin gelişmesi durumunda derhal işletmeye haber vermelidir.

c) Uçuş görevi sonrası yurda dönüldüğünde;

1) Genelge'nin 8 inci maddesinin (b) fıkrasındaki önlemlere tam olarak uyduğunu beyan eden ekip, izolasyona alınmadan uçuş sonrasında evine ya da konaklama yerine gidebilir.

2) Ekip hastalık belirti ve bulguları olmadığı sürece izolasyona alınmadan sonraki uçuşuna gidebilir.

3) Ekip, sağlık durumunu yakından takip etmeli; ateş (38° C ve üstü), öksürük, nefes darlığı, boğaz ağrısı, baş ağrısı, kas ağrıları, tat ve koku alma kaybı veya ishal belirtilerinden birinin gelişmesi durumunda derhal işletmeye haber vermelidir.

Hava aracında COVID-19 belirtileri olan yolcu saptandığında alınacak önlemler

MADDE 9 -a) Semptom gösteren yolcunun Genelgenin 4 üncü maddesinin (b) fıkrasına uygun olarak izolasyonu sağlanmalıdır.

b) Hava dolaşım sistemi dikkate alınarak izolasyon alanının sağındaki pencere tarafı koltuklara oturtulmalıdır.

c) Yolcunun maskesini yolculuk süresince doğru bir şekilde kullanması sağlanmalıdır.

ç) Damlacıkların yayılımını arttırmamak amacıyla semptom gösteren yolcunun kullandığı hava besleme deliği kapatılmalıdır.

d) Sağ arka taraftaki tuvalet yalnızca gözlem altındaki kişiler için ayrılmalıdır ve birden fazla olası vaka olması durumunda, tuvalet her kullanımdan sonra dezenfekte edilmelidir.

e) Bu yolculara uçuş sırasında gereken hizmetleri sunacak bir kabin ekibi belirlenmelidir.

f) Belirlenen kabin ekibi, uçuş emniyeti idaresinin gerekli olduğu durumlar dışında diğer kabin ekibiyle yakın temasa geçmekten kaçınmalıdır.

g) Olası COVID-19 vakasına başka bir yolcu eşlik ediyorsa, bu kişi de herhangi bir semptom göstermese dahi önceden belirlenen izolasyon koltuklarına alınmalıdır.

ğ) Kaptan pilot söz konusu yolcu ve olası semptomları konusunda bilgilendirilmeli ve varış havaalanına varmadan önce havaalanı kontrol birimine haber verilmelidir.

COVID-19 tanısı alan yolcu uçuş sonrası saptandığında alınacak önlemler

MADDE 10 -a) (Değişik: 01/06/2021 - 3729) COVID-19 tanısı alan yolcu ile aynı hava aracında seyahat etmiş olan yolculardan iki ön, iki arka, iki yan koltuktaki yolcular uçuş kayıtlarından belirlenmelidir. Yolcunun hava aracı içerisindeki yerleşimine göre temaslı belirleme seçenekleri EK-1'de yer almaktadır.

b) (Değişik: 01/06/2021 - 3729) Bu yolculara ilgili sağlık kuruluşu tarafından ulaşılarak COVID-19 bilgilendirmesi yapılır. 14. güne kadar ateş ve öksürük/nefes darlığı gibi solunum yolu semptomları açısından evde izole olarak takip edilmelidir.

c) Semptom gelişmesi durumunda maske takarak COVID-19 yönünden değerlendirilmek üzere sağlık kurumuna başvurmaları sağlanmalıdır.

ç) Yolcu uçuşu takiben 48 saatten daha uzun bir süre sonra semptom geliştirip, tanı aldıysa; uçuş sırasında bulaştırıcı olmadığı kabul edilmelidir.

d) (Mülga: 01/06/2021 - 3729)

e) (Değişik: 01/06/2021 - 3729) **Ekibe yönelik öneriler:**

1) Uçuş ekibinin olağan dışı bir durum varlığı nedeniyle yolcu kabininde bulunmaları gerekmedi ise riskleri yoktur. Çalışmalarına devam ederler. Ancak uçuş ekibinden birinin COVID-19 tanısı alması durumunda diğer uçuş ekibine yönelik olarak aşağıda yer alan (f) fıkrasına göre hareket edilir.

2) Olası COVID-19 vakasına hizmet vermeyen kabin ekibinin riski bulunmamaktadır.

Çalışmalarına devam eder.

3) Olası COVID-19 vakasına hizmet veren kabin ekibi maske taktığı için riski bulunmamaktadır ve çalışmasına devam eder.

4) Yolcu COVID-19 olarak değerlendirilmezse kabin personeli için herhangi bir şey yapılmaz.

5) (**Değişik:** 01/06/2021 - 3729) Yolcu COVID-19 olarak değerlendirilirse, COVID-19 vakasına hizmet veren kabin personeli maske taktığı için herhangi bir şey yapılmaz, ancak temastan sonraki 14 gün boyunca COVID-19 semptomları açısından kendini takip eder. İlgili kabin ekibinde semptom çıkması durumunda COVID-19 açısından değerlendirilir.

6) Bu süre içerisinde herhangi bir şikayeti olmaz ise izlem sonlandırılmalıdır.

f) (**Değişik:** 01/06/2021 - 3729) **Olası vaka ile 15 dakikadan uzun süre maskesiz temasın olunması durumunda;**

1) Sonuç çıkana kadar şüpheli olguyla ilgilenen kabin ekibi evinde izinli sayılır.

2) Yolcu COVID-19 olarak değerlendirilmez ise ilgili kabin ekibi görevine döner.

3) Yolcu COVID-19 olarak değerlendirilir ise temastan itibaren hesaplanarak 7 gün süreyle ilgili kabin ekibinin uçuşuna izin verilmez. Evde izole olarak semptom takibi yapılır. İlgili kabin ekibinin 7. gün SARSCoV-2 testi çalışılır.

4) İlgili kabin ekibinde 7. günden önce semptom çıkması durumunda testi hemen çalışılır. Test sonucu negatif ise uçuşuna izin verilir.

5) (**Değişik:** 01/06/2021 - 3729) Ancak 14. güne kadar ateş ve öksürük/nefes darlığı gibi solunum yolu semptomları açısından kendi takibini yaparak çalışmaya devam eder.

6) Bu süre içerisinde herhangi bir şikayeti olmaz ise izlem sonlandırılır. Semptomu olması halinde tıbbi maske kullanarak COVID-19 yönünden değerlendirilmek üzere sağlık kurumuna başvurur.

7) Semptomu olmayıp yedinci gün testi pozitif olan ilgili kabin ekibi hastanede COVID-19 enfeksiyonu açısından uzman tarafından değerlendirilir. Yatış endikasyonu yoksa izinli sayılır ve evde izole olarak takip edilir. Testi negatif olana kadar 7 gün arayla test tekrarlanır. Testi negatif gelen ilgili kabin ekibi çalışmaya başlar.

8) Yatış gerekliliği olduğuna karar verilen ilgili kabin ekibi yatırılarak izlenir.

g) **Yolculara yönelik öneriler:**

1) (**Değişik:** 01/06/2021 - 3729) Semptom gelişen yolcu ile aynı hava aracında seyahat etmiş olan yolculardan iki ön, iki arka, iki yan koltuktaki yolcular belirlenir. Yolcunun hava aracı içerisindeki yerleşimine göre temaslı belirleme seçenekleri EK-1'de yer almaktadır. İletişim bilgileri kaydedilerek gönderilirler.

2) Semptom gelişen yolcunun test sonucu negatif çıkarsa temaslı olarak kaydedilen yolcular için izleme gerek yoktur.

3) Semptom gelişen yolcunun test sonucu pozitif çıkarsa temaslı olarak kaydedilen yolculara ulaşılarak COVID-19 bilgilendirmesi yapılır.

4) (**Değişik:** 01/06/2021 - 3729) 14. güne kadar ateş ve öksürük/nefes darlığı gibi solunum yolu semptomları açısından evde izole olarak takip edilirler.

5) Semptom gelişmesi durumunda tıbbi maske kullanarak COVID-19 yönünden değerlendirilmek üzere sağlık kurumuna başvurmaları sağlanır.

Hava aracının temizlik ve dezenfeksiyonu

MADDE 11 -a) (**Değişik: 01/06/2021 - 3729)** İşletici tarafından hava aracı üreticisinin uygun gördüğü temizlik maddeleri ve dezenfektanlar kullanılarak, hava aracının "24 saatte asgari 1 defa" silme veya püskürtme yöntemiyle tamamen temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi sağlanmalıdır. Dezenfeksiyon işlemlerinde biyosidal ürün ruhsatı bulunan dezenfektanlar kullanılmalıdır.

b) Hava aracında yolcu olmadan gerçekleşen uçuşların sonrasında temizlik ve dezenfeksiyonun yapılmasına gerek bulunmamaktadır. Ancak yolcu taşınmasından önce hava aracının temizlik ve dezenfeksiyonunun yapıldığından emin olunmalıdır.

c) Hava aracı içerisinde havalandırma işlemi yapıldıktan sonra, öncelikle olası semptomlara sahip yolcuların oturma alanı dezenfekte edilmelidir.

ç) Koridorlar, tuvaletler ve mutfaklar için ayrı bez ve paspaslar kullanılmalı ve bu bez ve paspaslar farklı renklerle işaretlenmelidir. Su ve deterjanla temizlik sonrası dezenfeksiyon yapılmalıdır.

d) Basınçlı hava, basınçlı su gibi sıçramaya neden olabilecek ve virüsün yayılmasını kolaylaştıran yöntemler temizlikte kullanılmamalıdır.

e) (**Değişik:** 01/06/2021 - 3729) Temel alanların dezenfeksiyon işlemi aşağıda verilen sıraya göre gerçekleştirilmelidir:

1) Koridorlar: Baş üstü dolaplar, okuma lambaları, hava çıkış delikleri, yan duvar panelleri, pencereler, koltuklar, katlanır masalar, kol dayama yerleri, yolcu kontrol birimleri, dekor amaçlı paneller, dolaplar/kilitli dolaplar, bölme duvarları, dergi rafları, kabin ekibi koltukları gibi sık temas edilen yüzeyler.

2) Ekip dinlenme alanı.

3) Mutfaklar: Fırınlar, su ısıtıcılar, kahve makineleri, mutfak araçları, kilitli dolaplar/ çekmeceler ve çöp kutuları.

4) Tuvaletler: Yurtdışı uçuşlarda tuvaletler en az 2 saatte bir temizlenmelidir. Tuvalet dezenfeksiyon işlemi, şu sıraya göre temiz alanlardan başlanmalı ve kirli alanlar ile devam edilmelidir: Tuvalet duvarları, kapı yüzeyleri, kapı kolları, lavabo, klozet, sürgüler, çöp kutusu.

f) Hava aracı kabini kan, solunum salgıları, kusmuk, dışkı ve diğer vücut sıvıları ile kontamine olduğunda aşağıdaki işlemler yapılmalıdır.

1) KKE uygun şekilde giyilmelidir.

2) Emici dezenfektan; salgı, kan, kusmuk, dışkı üzerini örtecek şekilde uygulanmalı ve daha sonra 3-5 dakika katılaşması beklenmelidir.

3) Pıhtılaştıran kontamine materyal portatif toplama küreği ile alındıktan sonra dezenfektan uygulanmalıdır. Dezenfektan kontamine yüzey üzerinde 5 dakika bekletildikten sonra yüzey suyla ıslatılmış bezle silinmeli ve havluyla kurutulmalıdır.

4) (**Değişik:** 01/06/2021 - 3729) KKE çıkartıldıktan sonra kullanılmış tüm koruyucu ekipmanlar ve kontamine eşyalar plastik poşete konularak tıbbi atık olarak veya çift poşete konularak evsel atık olarak etiketlenmelidir.

g) (**Değişik:** 01/06/2021 - 3729) Uçuş sırasında terapötik oksijen, açılır oksijen maskeleri gibi oksijen dağıtım ekipmanlarının kullanılması durumunda, bunlar bir sonraki uçuştan önce dezenfekte edilmelidir. Olası COVID-19 vakası olan yolcu veya ekibe terapötik oksijen verildiğinde, kullanılan oksijen maskeleri tıbbi atık torbasına konularak veya çift poşete konularak evsel atık olarak imha edilmelidir.

Hava aracının havalandırılması

MADDE 12 -a) Yer operasyonu ve bakımı sırasında, hava aracı kabin ve kargo alanının uygun yöntemlerle havalandırılması sağlanmalıdır.

b) Yüksek Verimli Hava Partikül (HEPA) filtreleri, üretici el kitabında belirtilen standartlara göre ve hava aracı bakım el kitabında yer alan önleyici ve koruyucu gerekliliklere sıkıca bağlı kalınarak değiştirilmelidir. Kullanılan HEPA filtreler ayrı bir atık torbasına konularak etiketlenmeli ve düğümlemiş olarak torbanın ağzı dezenfekte edilmiş şekilde imha edilmelidir.

c) Hava aracında push-back esnasında motor çalıştırma yapılırken, pack flow uygulamasının devre dışı kalması sebebiyle, işletmeler tarafından kabin içerisinde hava akımının olmadığı sürenin minimuma indirilebilmesi için gerekli tedbirler alınmalıdır.

Hava Taksi İşletmesi operasyonları

MADDE 13 -a) Yolcular hava aracı içerisinde tıbbi (cerrahi) maskeleri veya Ventilersiz (kullanıcı solunum valfi bulunmayan FFP/N95 türevi) maskeleri kullanmalıdır.

b) Hava aracında kalibre edilmiş temassız ateş ölçer bulundurulmalı ve gerekli olduğu durumda yolcu ateşini ölçmek için kullanılmalıdır.

c) Uçuş ekibi ve kabin ekibi yolcularla yakın temastan kaçınmalıdır.

ç) İşletici, üreticinin hava aracı teknik özelliklerine uygun olarak HEPA filtre kullanılmalıdır. HEPA filtre bulunmuyorsa ve kritik emniyet fonksiyonlarını (aviyonik soğutma vb.) etkilemiyorsa, üretici gerekliliklerine uygun olarak kabin içerisindeki havayı tamamen sirküle ederek kullanmaktan kaçınılmalıdır.

d) Hava aracının temizlik ve dezenfeksiyonu, Genelgenin 11 inci maddesine göre gerçekleştirilmelidir. Aynı yolcu grubunun taşınacağı uçuşların öncesinde temizlik ve dezenfeksiyon işlemi yapılmasına gerek olmayabilir. Hava aracı konfigürasyonundan dolayı, uygulanabilir olmayan tedbirler için işletme kendi yöntemini belirlemelidir.

e) Sağlık personelinin epidemiyolojik risk değerlendirmesine bağlı olarak, hava ambulansı operasyonları için ilave koruma tedbirleri alınabilir. Hava ambulansı operasyonlarında uçuş ve kabin ekibi, tıbbi yolcuya hizmet sunmaktan mümkün olduğunca kaçınılmalıdır. Gerekli hizmetleri ilgili yolcuya hava aracında bulunan sağlık personeli sunulmalıdır.

f) Helikopter içerisinde hava aracı üreticisi tarafından uygun görülen temizlik malzemeleri ve dezenfektanlar kullanılarak aşağıdaki kısımlar rutin olarak temizlenmelidir.

1) Kılıflar, zemin, yan taraflar, baş üstü bölme ve kargo bölmesi dâhil olmak üzere panel kaplaması, pencereler, iç ve dış kısımda bulunan kollar, koltuk kemeri tokaları (emniyet kemerinin kayışına uygulamayın), koltuklar ve koltuk kılıfları, tıbbi iç kısım, tıbbi tutucular, sedye platformu ve sedye (kollar ve yüzeyler), iç ve dış kısımdaki kapı kolları.

g) Helikopter içerisinde, üreticinin uygun gördüğü dezenfektanların uygulanması sırasında herhangi bir elemanın hasar görmesini önlemek için şunlardan kaçınılmalıdır:

1) Helikopterin iç kısmında püskürtme işlemi yapılmamalı, buharlaşmaya izin verilmemeli veya kontrolsüz uygulama gerçekleştirilmemelidir.

2) Çatlak/ek yeri vb. noktalarda birikinti oluşması ve dezenfektanın buralara nüfuz etmesi önlenmelidir.

3) Elektrikli veya elektronik bileşenlere temas edilmemelidir.

4) Kokpit ekranları, uçuş aletleri üzerindeki cam kapaklar ve ekipmanların ekran yüzeyleriyle temas edilmemelidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Operasyonel prosedürler ve değerlendirme

MADDE 14 -(1) Bu Genelge kapsamında gerekli görülen tedbirlere yönelik operasyonel prosedürler, ayrı bir iç kontollü doküman olarak hazırlanmalı ve Genel Müdürlüğe bildirim yapılmalıdır. Gerekli görülmesi halinde denetim yapılarak varsa eksikliklerin tamamlanması istenir.

Yabancı hava taşıma işletmelerine yönelik gereklilikler

MADDE 15 -(1) Ülkemize uçuş operasyonları gerçekleştirmekte olan yabancı hava taşıma işletmeleri, Ülkemiz sınırları içerisinde bulunan hava alanlarına gelişlerde ve hava alanlarından gidişlerde, bu Genelge'nin 4 üncü ((c) fıkrası hariç), 5 inci ((a)(3) bendi hariç), 6 ncı maddesinin (b) ve (c) fıkraları, 7 nci, 8 inci, 9 uncu, 10 uncu ((f) fıkrası hariç), 11 inci, 12 nci, 13 üncü maddelerinde yer alan uygulanabilir gereklilikleri sağlamaları esas alınır.

Geçerlilik

MADDE 16 -(1) Bu Genelge, 31.07.2021 tarihine kadar geçerlidir. Geçerlilik süresi salgının seyrine göre uzatılabilir.

İdari yaptırım

MADDE 17 -(1) Bu Genelgede yer alan COVID-19 tedbirlerine aykırı hareket edilmesi durumunda, 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu'nun 27 inci ve 143 üncü maddesi kapsamında idari yaptırım uygulanır.

Yürürlük

MADDE 18 -(1) Bu Genelge, yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 -(1) Bu Genelge hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

E-ONAYLI

Prof.Dr. Kemal YÜKSEK

Genel Müdür V.

EKLER:

EK-1 - Yolcu Yerleşimine Göre Temaslı Belirleme Seçenekleri

